

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sămbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conferența din București.

Sibiu, 1 August n.

Representanții tuturor statelor mici balcanice: Bulgaria, Sârbia, Grecia și Muntenegru, să află de Duminecă în capitala României, unde, împreună cu reprezentanții regatului român, Mercuri au început pertractările pentru legarea păcii și introducerea de stări normale, sănătoase și durabile, în Balcani.

E și acesta un act, din care bătrâna și neputincioasă Europă va trebui să înțeleagă, că astăzi nime nu mai vrea să stee sub tutela ei și să se acomodeze dorințelor și ordinilor ei, ci chiar și stăruțele cele mai mici își regulează ele între ele afacerile și și aplanează singure neînțelegerile. Fără știrea și aprobarea statelor mari europene au plecat în război popoarele din Balcani, și tot ele vreau să se și împace, prin reprezentanții lor, fără amestecul marilor puteri, ținând în vedere numai interesele lor proprii, nu interesele marilor puteri europene, cari n'au făcut alta sub durată războiului din Balcani, decât au încurcat numai lucrurile.

De bătrâna Europă, care a stat atâta amar de vreme nepăsătoare față de tiraniile Turcilor, săvârșite în contra popoarelor creștine de sub stăpânirea lor, nu mai ascultă astăzi nime și sfaturile ei nu le mai cere nime.

Diplomația europeană, care de atâtea ori s'a blamat în cursul războiului din Balcani, și care și în chestia Albaniei, de astă eamnă până acum abia a ajuns la stabilirea hotarelor acestui nou stat independent și autonom din Balcani, va trebui se renunțe dela rolul pe care l-a jucat atât de rău, nu numai acum, ci și altădată, în diriguirea sorții popoarelor, de exemplu atunci, când resplata purtării bravuroase a armatei române în războiul ruso-

româno-turc dela 1877 a consimțit să fie, ba a decretat să fie, pentru România perderea Basarabiei.

E bine deci, că nu se mai cere, ba nu se mai admite amestecul marilor puteri la aplanarea divergențelor dintre popoarele din Balcani, ci ele singure caută să ajungă la înțelegere și pace, prin reprezentanții lor, întruniți în conferența din București. Și este speranță întemeiată, că pacea va fi legată între popoarele îndușmănite din Balcani, în timpul cel mai scurt, pentru că toate simțesc necesitatea păcii, dar mai ales, pentru că pertractările de pace se țin sub patronajul României, care ne mai având să ceară revendicări teritoriale, ori alte favoruri, pentru că Bulgarii i-au dat de bună voie linia strategică Turtucaia-Dobrici-Balcic, iar mai mult România nu cere, e cu totul desinteresată, și poate să facă pe împăciuitoarea, influențând și asupra unora și asupra altora.

E foarte frumos rolul pe care-l are România în războiul din Balcani, în care a intrat în momentul cel mai potrivit, ca factor de moderațiune, un rol pe care-l relevă în mod foarte simpatice toate zările mari europene. Astfel ziarul „Figaro” dela Paris seria într'un număr mai recent următoarele despre acest rol al României:

„Pe măsura ce evenimentele balcanice își urmează cursul lor, rolul României se precizează tot mai mult. Mobilizând armata sa și participând în războiul actual, guvernul român și-a impus două puncte de urmărit: o rectificare de frontieră și menținerea echilibrului balcanic, de care România are în primul rând interes.

Din cele două puncte urmărite, primul este deja atins, de oarece cabinetul din Sofia a comunicat oficial, că acceptază cedarea fără nici o condițiune a liniei Turtucaia-Balcic. Al doilea punct nu va întârzia să fie și el îndeplinit pe urma negocierilor din București.

În aceste negocieri, România are un rol preponderant. Armata sa este intactă față de celelalte armate, epuizate prin două luni de război crâncen și prin epidemii. Autoritatea României și influența sa sunt măsura forței de care dispune.

Pentru a fi în stare această țară să sfătuiască și să impună moderațiune celor învingători, trebuie în primul rând să se arate ea singură rezonabilă și moderată. România cu drept cuvânt să poate spune, că urmează această linie de conduită. Rectificarea graniței pe care ea o reclamă azi este aceeași pe care a cerut-o astă iarnă, atunci când armatele regelui Ferdinand se întorceau triumfătoare din războiul cel purtaseră împotriva Turciei. Cum se vede, România nu a exagerat pretențiile sale față de o Bulgarie învinsă, după cum nu le-a exagerat nici față cu Bulgaria cea victorioasă.

Această conduită îi permite României să recomande prudență și să sfătuiască pe învingătorii ce se vor întâlni în București. Toată lumea este gata să recunoască dreptul ce se cuvine României de a conduce ea singură negocierile de pace.

Și de sigur, că ea nu se va folosi de influența de care dispune, decât pentru a modera pretențiile adversarilor și a facilita niște raporturi de prietenie.

România nu este, drept vorbind, în stare de război cu Bulgaria.

Războiul dintre aceste două țări s'ar putea numi un război dulce, un război în dantele, care se face dintr'o nevoie reală. Regele Carol a înțeles, că o înfricoșătoare secetă amenință populația bulgară, lipsită de toate comunicațiunile cu străinătatea, și s'a grăbit să-i acorde toate înlesnirile, care-i permit o repede prefacere.

România, prin situația sa geografică și etnografică, este un stat, care face parte din peninsula balcanică, dar nu este câtuși de puțin și ea

însăși o țară balcanică. Este un actor, care se dedublează, care se află deci în poziția excelentă de a putea găsi o soluțiune de împăciuire, singură în stare de a face o pace binefăcătoare și durabilă în aceste țări, în cari războiul prea lung a făcut adevărate ravagii.

Și cumcă de fapt așa se va întâmpla, oferă garanță destulă împrejurarea, că din partea statului român participă la pertractările de pace din București, nu într'un atâta că interesați și impricinați, cât mai mult ca drepti judecători, cei mai luminați bărbați de stat ai României, domnii Titu Maiorescu, ministru-president, Tache Ionescu, ministru de interne, Al. Marghiloman, ministru de finanțe și C. C. Disescu, ministru de culte și instrucțiune publică, iar ca experți militari generalul Coanda și colonelul Cristescu.

Pertractările de pace. Ședința primă a delegaților întruniți în conferența de pace dela București, ținută Mercuri d. a. la orele 4, în palatul ministerului român de externe, s'a terminat foarte bine, întrucât toți cei interesați au căzut de acord, că nu se cuvine, ca sub durată pertractărilor lor se mai bubue tunurile și să se desearce puștile, deci au legat un armistitiu de cinci zile. Despre decursul acestei ședințe prime se cunosc adecă până acum următoarele amănunte: Ședința a deschis-o domnul Titu Maiorescu, prim-ministrul român, care a salutat pe domnii delegați ai statelor balcanice, în numele Regelui, al guvernului și al națiunii române. Delegatul Sârbiei, Pașici, ministru-president, a rugat apoi pe dl Maiorescu, în numele și al celorlalți delegați, se primească prezidenția conferenței. Domnul Maiorescu a mulțumit pentru încredere și a primit invitarea. S'a sculat apoi ministrul-president al Greciei, Venizelos, și a făcut propunere pentru încetarea ostilităților pe câmpul de război. Ministrul bulgar de finanțe, Tonceu, face constatarea, că toți cei prezenți sunt pătrunși de necesitatea decretării armistiului. Nu mai accentuează și din partea sa aceasta necesitate, ci roagă pe delegații din conferență, să fie tot așa de pătrunși și de necesitatea legării păcii definitive, pe care întregul popor bulgar o dorește. S'a compus apoi protocolul despre decretarea armisti-

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

Considerând fondul moral — educativ al întregului volum, precum și stilul ușor și conținutul destul de interesant, — această carte e potrivită pentru bibliotecile școlare dela sate și anume pentru băieții școlai de repetiție, dela 12—15 ani. Ultima piesă se potrivește mai bine pentru adulți.

Volumul Nr. 19 din Biblioteca românească conține 3 piese teatrale pentru fete. Prima piesă „Prințesa curcanilor” ne arată, cum 2 surori dela țară aveau o prietină dela oraș (București), care a petrecut câțva timp în societatea acestor surori. Una dintre ele era blândă și modestă, cealaltă îngâmfată și afectată. Cea din urmă, în tovarășie cu prietina dela oraș, își făcea tot felul de planuri de a merge la București la prietina cea bogată, unde va juca un rol ca o prințesă.

Înzadar s'a încercat sora să o abată dela aceste gânduri, cari erau în continuu nutrite și atâtea de prietina dela oraș, a căror prietină se aflau într'o situație materială foarte bună.

O epistolă sosită dela București a nimicit însă toate planurile și speranțele sorei

îngâmfate prin vestea adusă, că a ars casa și fabrica părinților prietinei dela oraș, ajungând astfel într'o situație materială foarte sdruncinată. Întâmplarea aceasta o readus, însă pe sora îngâmfată și pe prietina ei la sentimente mai bune, ear sora cea modestă a făcut pe cea îngâmfată „prințesa curcanilor”.

Din cele enerate mai sus se poate vedea, cumcă fondul moral al acestei piese nu e de o importanță deosebită. Cu toate acestea piesa e educativă, combatându-se prin ea îngâmfarea și disprețul celor mici, prin urmare, ca piesă de cetit, e potrivită pentru elevele școlai de repetiție dela 12—15 ani.

Asemenea piesa următoare „Caterina e nevinovată” încă nu conține aproape nici un fond moral, dar prin umorul presărat în textul ei, stărnește plăcere și atragere la cetit.

Modul cum fetele din penson s'au jucat „dea judecată”, făcându-se una președintele judecătorei, alta avocatul apărător al bucătăresei, care avea se fie judecată, pentru-că a furat un borcan de dulceată, ear celelalte judecătorei, — produce haz, care atâta curiositatea cetitorului, îndemnându-l astfel la aflarea rezultatului final, care e nevinovăția bucătăresei Caterina.

Această piesă încă e potrivită pentru elevele școlai de repetiție dela 12—15 ani.

Cea din urmă piesă din acest volum e „Îngâmfarea pedepsită”.

Deși piesa are un conținut moral și educativ, aducând la sentimente bune pe o copilă îngâmfată și pe o mamă infumurată, totuși conținutul ei se potrivește mai mult pentru elevele dela oraș, cari fac furor prin toaletele lor scumpe și prin felurile prăjiturii, ce le știu pregăti.

Având însă în vedere faptul, cum Margareta, fată săracă, dar cinstită și corectă, prin scăparea din flăcările focului a copilei prințesei, și-a câștigat stima și iubirea acesteia, adoptând pe Margareta de a 2-a copilă a ei, — piesa, ca variație printre celelalte, poate avea loc, ca material de cetit într'o bibliotecă școlară, potrivită fiind și aceasta piesă numai pentru elevele școlai de repetiție. Volumul întreg se potrivește mai mult pentru o bibliotecă dela oraș.

Dintre cele 3 volume date mie spre cenzurare, cel mai potrivit pentru o bibliotecă școlară de pe sate e însă „Teatru pentru copii” aflat sub Nr. 26—17 din Biblioteca românească, de I. Lunecan și C. D. Murgu.

Limbajul ales, dulce și plăcut; stilul înflorit și fermecător, precum și materia tratată, care întreagă e luată din viața poporului dela țară, — te câștigă și captivează încă dela prima pagină.

Acest volum conține 10 piese de teatru pentru băieți. Cele mai de forță din ele sunt „O șezătoare la țară” și „Licuriciul”.

În cea dintâi se arată, cum petrec țărani serile de eamnă, femeile lucrând, iar

bărbații spunând povești. Prin această piesă ni se arată amănunțit o șezătoare la sate. Fiecare membru e dator să povestească sau să cânte ceva. Rolul conducător îl are moș Buturugă, care spune o poveste frumoasă despre o luptă crâncenă dintre 2 împărați puternici, despre urmările ei, ear Miu ciobănașul una despre zina zorilor, care vine noaptea și veghiază asupra oamenilor buni și harnici, până sunt adormiți.

E fermecător tabloul, când toți cei din șezătoare adorm în urma fluierului fermecat al lui Miu și vine zina ca o fantomă cântând și spunând cuvinte măgulitoare la adresa celor din șezătoare.

Nu mai puțin interesantă e piesa „Licuriciul”, care are un fond moral atât de puternic, încât admiră puterea Dumnezeiască, care a scăpat prin un mic licuriciu o femeie văduvă cu copila ei dela o mare nenorocire.

Tot astfel sunt și celelalte bucăți cu un însemnat fond moral și educativ. Acest volum e potrivit pentru elevii dela sate de ambele sexe și îl pot ceti cu deplin succes chiar și elevii dela 9—12 ani de etate. E potrivit însă și pentru elevii de 12—15 ani.

Nu știu dacă mi-a succes sau nu a satisface pe deplin însărcinări date. Bănuiesc însă și tragerea de inimă nu mi-a lipsit la facerea acestui raport.

Tilișca, în 18 Iunie 1912 n.

Ioan Bratu,
inv.-dir.

tiului și cuprinsul său a fost imediat telegrafat la curțile din Sofia, Belgrad, Atena și Cetinje, pentru a se ordona sistarea ostilităților. Armistițiul s'a început ieri, Joi, la orele 12 din zi. Toate trupele au rămas pe loc în pozițiile pe care atunci le aveau. A doua sedință s'a ținut ieri, Joi, d. a. la orele 4. A făcut cea mai bună impresie pre-utindena faptul, că armistițiul a fost decretat în unanimitate, deci cu învoirea tuturor, și de aici se scoate concluzia, că și legarea păcii e ca și asigurată. Probabil pentru că cei interesați o fac, nu diplomații marilor puteri europene!

Cronică pedagogică.

Jean Paul ca pedagog.

de Dr. C. Papuc, Săcele.

În lumea pedagogică germană s'a sărbătorit fără mult sgomot 150 de ani dela nașterea poetului-pedagog Jean Paul Friedrich Richter.

Miscarea spirituală epocală — urmată de o muncă culturală sânguinoasă, de zărcoliri războinice a popoarelor pentru lumină, progres și libertate — ce caracterizează timpul în care a trăit acest scriitor, a lăsat urme adânci și în istoria Pedagogiei.

Afară de vremea noastră, nici când interesul pedagogic n'a preocupat mai viu spiritele, ca tocmai la finea sec. 18 și începutul sec. 19. Era doar convingerea, că o reformă radicală începe abia cu educația tinerelor generații. De aceea bărbai, cari au devenit nemuritori pe diferite terenuri, nu rămăseră indiferenți nici față de problemele educative. Pe lângă pedagogi în înțelesul strâns, vedem în acest timp, numit și *secol pedagogic*, felurite învățați, entuziaști, organizatori, iuriști, filosofi, teologi, lăsând brazde adânci și pe ogorul Pedagogiei. Așa, după „reformatorul revoluționar” Rousseau cu „Emil” și „Contractul social”; pe lângă apostolatul pedagogic al marelui Pestalozzi, afară de intelectul din Königsberg Kant cu ale sale „Prelegeri pedagogice”; afară de „filosoful între pedagogi și pedagogul între filosofi” Herbart; pe lângă Fichte cu „Cuvântările către națiunea germană”, pe lângă episcopul Sailer cu cartea „Despre educațiune pentru educatori”, afară de Philanthropin și de Humanității reinviată, și alții ca Schwartz, Arndt, etc. întâlnim și talente mari poetice, cari contribuie cu prețiosul lor concurs la înflorirea acestei științe. E de ajuns să amintim pe un Goethe cu „Wilhelm Meister”, pe un Schiller cu „Scrierile despre educația estetică a omului”, pe un Lessing cu „Educația genului omenesc”, pe un Wieland cu „Agathon”, nu mai puțin pe Herder ș. a.

Dară cel-ce între poeții clasici germani s'a interesat mai mult de problemele pedagogice, a fost de curând sărbătoritul Jean Paul. El este, între poeți, pedagogul per eminentiam. Diferite sunt raporturile, cari leagă pe autorul „Levana” de educație. Eșit din tagma învățătoarească — moșul său a practicat dascălia toată viața, iar tatăl său timp îndelungat — împărțind, ca profesor ani de zile durerile și bucuriile acestei stări, el a fost în măsură să îmbrățișeze cu mai multă căldură decât ori-care alt poet contemporan, știința și arta despre formarea și cultivarea facultăților trupesti și sufletești ale celor mici și neînvățați.

Romanul său — ca în genere tot scrisul lui — a isorât în cea mai mare parte din interes pedagogic. Eroii lui ni-i arată, cum se desvoltă și se formează omul sub anumite influențe culturale, ce putere binefăcătoare are o educație bună și cât de dezastruoase sunt urmările unei creșteri rele. Aproape în toate istorisirile sale scoate la iveală pe dascăl, căruia știe să-i împrumute o mulțime de evenimente din propria-i tinerete și nu puține trăsături ale caracterului său individual. Chiar și în idilele sale cele mai reușite, poezia vieții școlare, cercul mărginit al dascălului dela țară cu norocu-i răstrâns, e aceea-ce ne vorbește mai captivător inimii. Cu tot dorul poetului după nemărginire, caracteristica scrisului său rămâne: dragostea lui particulară pentru ce-i restrâns, pentru ce-i pacinic, „pentru viața liniștită și cea casnică”, cum însuși o mărturisește. Așa se explică interesul lui manifestat în decursul vieții sale întregi, pentru viața internă a lumii copiilor, cu dimensiunile ei mici, cu contururile ei nelămurite, cu desteritatea de a fi mulțumiți prin cele mărunte.

Caldă însuflețire cu care susținea drepturile celor mici, isorâtă din imaginea vie a propriei sale copilării, pe care o redă neștearsă în diferitele sale zugrăviri poetice, ni-l prezintă și pe el tot un fel de copil.

Ca și conținutul scrierilor sale, ast-fel și personalitatea lui Jean Paul cu mersul ei spiritual prezintă nu puțin interes psihologic. La el nu vedem un mers regulat al cultivării, nici o desvoltare spirituală statornică și bine plănuită, ci sub mii de piedeci se ridică talentul și mai mult decât o tră-

sătură a individualității sale poetic-pedagogice se desprinde din acele lupte, pe cari soarta vitregă le-a hărăzit tineretii sale.

S'a născut la 21 Martie 1763, un an după apariția lui Emil și a „Contractului social” de Rousseau, — în orașelul Wunsiedel, unde tatăl lui era preot. Copilăria și-o petrece în satul loditz de pe țărmul râului Saale, unde părintele își mută sfera de activitate (la 1765). Aici în singurătatea vieții dela țară își petrece Jean Paul anii copilăriei, izolat de ceilalți copii, căci tatăl său din motive necunoscute — poate sub influința lui „Emil” — îi interzise nu numai de a cerceta școala satului, ci îl opri de a părăsi până și curtea parohială. Numai când afacerile oficiului parohial aduceau cu sine îndepărtarea părintelui de acasă, atunci sub aprobarea tacită a mamei putea să se asocieze cu tînărul nostru la ceata ortacilor săi în jocurile lor zburdalnice. Rare-ori avea bucuria de a face pe curierul tatălui său pe la dascăl sau pe la alți oameni din sat, sau chiar până în orașul vecin Hof; odată pe an întovărășea pe bunici și pe mamă la iarmaroc, de unde se întorcea cu bogate reprezentări despre fel de fel de lucruri noi și fermecătoare. Multe din aceste impresii ale copilăriei sunt poetizate în „Viața lui Quintus Fixlein”.

Abstrăgând dela aceste momente izolate, toată copilăria și-a petrecut-o Jean Paul sub ochii tatălui... Și așa se explică, că influința nemijlocită exerciată de părinte a copleșit cu mult pe cea a mediului extern. De aceea și icoana pe care ni-o oferă tatăl — o capacitate muzicală productivă, o fire predispusă la malancolie, schimbând-o adese în viciune glumeață, o strictă conștiințiozitate în împlinirea oficiului de predicator, un stălp neclintit al ortodoxiei protestante — prezintă multă asemănare cu trăsăturile caracteristice ale scriitorului de mai târziu. Ast-fel vedem la acesta, acel contrast al sentimentului cald și al satirii reci, predilecția pentru umorul și gluma veselă, abundența simțirii și bogăția științii, năzuirea statornică către cele înalte și alipirea strânsă de cele zilnice. Conștiințiozitatea strictă a oficiului la părinte, se prefăce la fiu într-un fel de pedanterie în propria-i cultivare și prelucrare a cugetării și științei sale. Statornicia teologică produce fundament religios deși liber, însă neclintit pentru întreaga simțire a fiului. Acesta moștenește fără îndoială și darul muzical al tatălui, căci rolul extraordinar pe care l-a jucat fantazarea lui Jean Paul la clapele pianului în întreaga lui viață, impresia adâncă ce o produce în sânul societății ce-o delecta, înseamnă ca și un șir de compoziții. Vădit că simțul artistic — deși purtând caracterul unei fantazii fără frâu, cu puțină stabilitate plastică — s'a transplantat peste ogorul poetic, cu destulă abundență. Pană și melancolia tatălui își face apariția la fiu, deși ceva mai târziu. Și e curios că tocmai după cele mai frumoase succese, după cele mai reușite prestații ale scriitorului, izbucnește ea, ca să contrasteze viciunea sufletului atât de mult recomandată de poetul-pedagog.

Mai puțin a moștenit Jean Paul din ființa mamei. Dela ea pare că a primit scriitorul acea trăsătură fină a simțirii sale, acea gingășie în purtare față de sexul frumos, care-l face idealul multor visări femeiești.

Pe lângă moștenirea asta naturală a fost pentru scriitorul nostru de mare însemnată și educația părintească, care nu se deosebia întru nimic de cea a timpului, ce „prin blănuiri, mijloace purgative și aerul închis al odăii, voia să asigure viitorul copiilor”. Că această îngrijire corporală molesitoare irațională și nenaturală o arată la tot pasul ori-și-ce copil, căruia odaia îi e mai mult o temniță, iar îmbrăcăminte un jug. Astfel și copilul Jean în contra practicii comune nu are-ori căută să aplice contra medicină „alergând ori-de câte-ori i se dedea ocazie, prin ploaie și vreme friguroasă” căutând prin înăsprirea corporală „garanția vieții îndelungate”.

Tot așa de nenaturală și de nepedagogică ca educația timpului fu și instrucția de care se împărțea tînărul Paul. După o scurtă cercetare a școlii comunale, Jean și cu cei doi frați ai săi deveniră exclusiv elevii tatălui lor. E de nelăchpuț însă — se exprimă un bun cunoașcător¹ al poetului, — căt de mecanic și sec știa umarul tata să-i instruiască fiii, dându-le zilnic să învețe papagalicește timp de 7 ore în odaia încauțată lucruri nepricepute sau abia înțelese, din latinește. Dară tocmai procedeul acesta silit, modul nenatural de instruire a îndemnat pe Jean să-și vină singur în ajutor. Și atunci bogăția darurilor spirituale care de timpuriu se manifestă în tînărul nostru, îi arată calea propriei cultivări — autodidacticismul — cetind neconținut și făcându-și extrase din cele cetite.

¹ Mai pe larg: Jean Paul Fr. Richter's Levana v. Dr. K. Lange. Einleitung, și Dr. Wilhelm Münch: Jean Paul, der Verfasser der Levana.

² Dr. Wilh. Münch op. cit. pag. 11.

Iar cazul, când instrucția greșită a dat anză la proprie cercetare pedagogică — nu e unicul. Să ne amintim numai de Comenius cu strigătul dureros la adresa școlii timpului său: „O mihi praeteritos referat si Juppiter annos”!

Nepretinoase și neiscusite fură pentru tînărul nostru și prelegerile de geografie și de „filosofie” date de capelanul Vökel din Schwarzenbach (dela 1776), asemenea studiile umanistice din gimnaziul dela Hof, pe care l vizită dela 1779. Urmarea acestei instrucții posomorâte nu a fost alta, decât potențialul zel de a-și alimenta singur sufletul cu hrana ce-i priia, în măsură corăspunzătoare și pe calea cea naturală. În frasa lui de mai târziu „alles Lernen war mir Leben” se cuprinde pe lângă acel imbold minunat de cultivare de sine, pe lângă bucuria de a-și fi lărgit însuși cercul cunoștințelor sale, indirect și plângerea că nu a avut un unic profesor adevărat, că singur a trebuit să depună multă muncă până să aște tocmai aceea ce-i trebuia. (Va urma).

Din România.

Administrația românească în teritoriile ocupate.

După ce trupele române au ocupat Silistra și au înaintat spre Turtucaia, Dobrici și Balce, guvernul din București a luat măsuri să instaleze în aceste localități administrația românească.

D-nii E. Morandini, directorul general al vămilor, Fotin Enescu, directorul cooperativelor sătești, A. Opan Scărlătescu și inspectorul vamal Urziceanu au intrat, din încredințarea guvernului, în ziua de 4 Iulie în Silistra.

Di Morandini era însărcinat de ministrul de finanțe să organizeze vama în vechia cetate românească Silistra, în Turtucaia și Balce. Cei cinci români intrați în ziua de 4 Iulie în Silistra erau cei dintâi civili, cari călcau pe teritoriul ocupat de bravele armate române.

Di Morandini împreună cu ceilalți patru tovarăși ai d-sale au stat în aceste regiuni 4 zile, în care timp au avut ocazia să constate o mulțime de fapte destul de interesante.

Am plecat din Oltenița la 4 Iulie — aspus di Morandini unui ziarist din București, — și ajunși la Călărași am trecut Dunărea spre Silistra, unde am intrat la 5 Iulie.

Vechia cetate românească e bine cunoscută; s'a scris mult despre ea și ar fi zadarnic să vă mai povestesc de acolo lucruri deja cunoscute.

Tot în ziua de 5 Iulie am pornit din Silistra spre Dobrici. Ca să ajungem în acest oraș a trebuit să umblăm câteva ore cu automobilul și să străbatem o mulțime de sate, locuite aproape în întregime de o populație turcească. Când ne zăreau Turcii, ne așeau în cale cu snopi de grâu, pe cari îi țigirau dealungul șoselei. Acesta era salutul lor de bun venit. Copiii ne petreceau în urale și femeile plângeau lacrimi de bucurie în calea noastră.

Am ajuns în Dobrici la orele 6 seara. Orașul acesta are o poziție pitorească, cum rar întâlnim la noi în țară. Cât privește starea lui economică, s'ar putea spune, că este destul de bună. Comerțul acolo este în toi și populația nu este atât de săracă, cum este cea din restul Bulgariei. Cea mai mare parte din această populație o formează tot musulmanii. Și în Dobrici ea și în celelalte localități Turcii ne-au primit cu entuziasm, în vreme ce Bulgarii nu ridicau ochii să ne privească.

Ne întorceam dela Dobrici, când am zărit înaintea noastră un convoi de Turci, cu nevestele și cu copiii lor. Dealungul drumului erau trase niște care, în cari bieții oameni își încărcaseră toată averea gospodăriei lor și se îndreptau spre Dobrici. Ce se întâmplase? Armata română ocupând numai Silistra, Turtucaia, Dobrici și Balce, cu câte o rază înconjurătoare de câțiva kilometri, satele din împrejurimi rămăseseră neocupate.

Autoritățile bulgare, sub cuvânt că fac serviciul de rechiziționare, jefuiau populația turcă și întreg avutul îl încăreau spre a-l trimite în interiorul Bulgariei.

Am luat un Turc dintre cei cari i-am întâlnit în cale și ne-am întors la Dobrici, unde am dat de veste despre cele întâmplate armatei române. S'a ordonat imediat să înceteze starea aceasta de jaf și refugiații turci au fost întorși la vetrele lor, unde nimeni nu mai avea să le „rechiziționeze” ceva.

Ne-am întors a doua zi, din Dobrici, prin Karaome, la Silistra. Câmpurile în drumul nostru erau nesămănate, dar păământul bun de roadă. Pozițiile admirabile ne încântau vederile și dacă nu ar fi fost drumul nepietruit și stricat, plimbarea noastră ar fi fost încă din cele mai plăcute.

Satele din ținuturile ocupate nu sunt cu mult mai sărace ca satele românești.

Populația e însă mai puțin numeroasă și aspectul ei mai mizerabil.

În cele 5 zile, cât am stat în teritoriile ocupate, de abia am avut timp să instalez serviciul de vamă în Silistra și Turtucaia. În aceste două puncte am numit câte 5 funcționari și le-am dat instrucțiile necesare privitoare la serviciul ce-l vor avea de îndeplinit.

O a treia vamă o voi institui la Balce, în timpul săptămânii care vine.

Am crednța — a terminat di Morandini — că din ținuturile nouă românești vom face o grădină, în care cultura românismului să strălucească și să fie un viu exemplu pentru vecinii noștri Bulgari.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Despărțământul „Indol” al „Asociației” își va ține adunarea generală cercuală Duminecă în 17 August n. 1913 la orele 2 d. p. în școala română din Ciurila.

Programul adunării:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul secretarului despre activitatea despărțământului în decursul an. 1912.
3. Raportul casierului.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor.
6. Alegerea unei comisii pentru înscrierea de membri noi.
7. Trei prelegeri practice populare, predate de 3 teologi.
8. Rapoartele comisunilor alese.
9. Eventuale propuneri.
10. Închiderea adunării.

Invităm la aceste serbări culturale pe toți membrii și sprijinitorii culturii populare.

Din ședința comitetului cercual, ținută în Jara-de-jos la 15 Iulie 1913.

Ioan Bucur
protopop, dir. desp.

Vincentiu Sîma
secretar.

Convocare.

Comitetul despărțământului Ludoș XXV al „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român invită la adunarea generală cercuală, ce se va ține în 19 August a. c. n. la 3 ore d. p. în școala confesională română gr-cat. din M-Ludoș, după ce adunarea generală convocată pe 12 Iulie a. c. din cauza revărsării Mureșului nu s'a putut ține.

Program:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului Ioan Boeriu.
2. Raportul secretarului despre activitatea despărțământului.
3. Raportul casierului, încasarea taxelor și înscrierea de membri noi.
4. Alegerea alor 2 comisii, una pentru cenzurarea raportului secretarului, iar cealaltă pentru a casierului.
5. Conferințe intrate la directorul desp. înainte cu trei zile.
6. Raportul comisiilor.
7. Decernarea unui premiu aceluia, care va dovedi, că are cea mai îngrijită școală de pomărit pe teritoriul despărțământului „Ludoș”.
8. Propuneri.
9. Închiderea adunării.

Murășludoș, la 30 Iulie 1913.

Ioan Boeriu
dir. desp.

A. Badin
secc. desp.

Congresul învățătorilor.

Convocare.

Din încredințarea adunărilor de primăvară ale reuniunilor învățătoarești române, convocăm pe frații colegi din întreaga țară la primul congres învățătoresc, ce se va ține la Cluj, (sala Redutului orășene, strada Unio 21) în zilele de 11/24 și 12/25 August 1913, cu următorul

Program:

1. Constituirea Congresului.
2. Învățătorul confesional în administrația învățământului.
3. Clasificarea învățătorilor confesionali.
4. Reforma planului de învățământ.
5. Chestiunea repartiiției școlare.
6. Dificultăți pedagogice în instrucțiune.
7. Catehizarea.
8. Chestiunea cantoratului.
9. Substituirea învățătorului în cazuri de morb.
10. Activitatea extra-școlară a învățătorilor.

11. Invățătorimea și organizația ei economică.

12. Calificarea continuă a statului învățătoresc.

13. Chestiunea organizării pentru viitor.

14. Inchiderea Congresului.

La acest Congres invităm, ca deosebită stimă, și pe inteligența română de pretutindenea și pe toți prietenii școalei și ai învățământului popular.

Frați învățători! Iată trambita care vă chiamă la lupta sfântă pentru drepturile voastre și ale școalei românești.

A sosit momentul mult așteptat, când, arborând stindardul nostru pe care stă scris: binele școalei, învățământului și al învățătorului român să rădăsim, pentru un moment, vetrele noastre și alergând cu toții la Cluj, acolo, în unire, frație și bunăînțelegere să punem fundamentul celui edificiu măreț și puternic, care odată va trebui să ne găzduiască pe toți și se numește: organizație.

Voi, eroii fără nume, cari de veacuri întregi răspândiți liberalismul și cultura în masele mari ale poporului românesc, rupeți-Vă două zile, din lupta continuă pentru binele altora, și sacrificați-le viitorului vostru. Puneți făgăduința sfântă, că veți fi cu toții de față la marea și istorică adunare dela Cluj, și prin aceasta veți arăta, tuturor celor se cuvine, că sunteți membrii unei corporațiuni într-adevăr conștie de înalta ei chemare.

Treziiți-vă! Puneți umăr la umăr, mână în mână, și prin o organizație bine chibzuită, vă pregătiți calea spre o viață vrednică de starea voastră socială și truda grea ce o puneți pentru luminarea poporului românesc!

Dela Cluj deci, nu-i iertat să lipsească numai cei bolnavi și — mici la suflet!

Colegii anunțați a participa la Congres trebuie să plătească o taxă obligatorie de 4 coroane, care se va trimite la adresa dlui Andrei Pora, președintele desp. Cluj în Kolozsvár, (Heltai-utca, Nr. 9), cel mult până la 10 August st. n., de unde vor primi un bilet de legitimare și, la timpul său, Procesul verbal al Congresului (tipărit) și vor fi împărțiți și de alte avantaje ce se vor putea esopera: cortel, vipt, teatru, excursiuni ș. a.

Să ne vedem cu bine la Cluj!
(Urmează subscrierile).

NOUTAȚI.

Din cauza sfintei sărbători, "Pro-rocul Ilie", numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Mercuri la orele obicinuie.

Căminul studentesc, care se proiectase să fie înființat în Budapesta pe seama universităților române, a dat de pedeci. Guvernul nu admite înființarea lui în condițiile stabilite de cei ce au inițiat chestia internatului. Cetim adevărat în zările din capitală următorul comunicat: "În anul trecut s'a înființat o societate pentru ridicarea unui internat pe seama studenților universitari români din Budapesta. Această societate a pus la cale o propagandă pentru scopurile internatului ajungând la un rezultat material de peste 50,000 coroane. Ministrul de interne, Sándor Lános, nu numai că nu a întărit statutele propuse de comitetul societății, ci a pretins ca în contradicție cu spiritul statutelor înaintate spre întărire, să fie primit în internatul proiectat și studenți neromâni și ca activitatea internatului să fie controlată de un comisar numit de guvern. După aceste precedente, comitetul societății va fi chemat la sedință spre a se lua o atitudine față de decizia ministerială". Evident, că condițiile puse de guvern nu pot fi împlinite și astfel înființarea căminului studentesc pe seama universităților române din Budapesta devine deocamdată problematică.

Războiul actual a fost prezis înainte cu cinci ani. În numărul din 11 Decembrie 1908 al "Adevărului" din București s'a publicat o dare de seamă despre o sedință de hipnotism, ținută în Craiova, la care a participat dl Leblanc, soția sa, un subiect hipnotic minunat și dl Ciocăzan, atunci primar al Craiovei. La întrebările puse de dl Ciocăzan doamna Leblanc a prezis atunci, că peste cinci ani România va avea război cu Bulgaria. Domnul Ciocăzan a întrebat astfel: "Când și cu cine vom avea război?" iar răspunsul a fost următorul: "Nu D-Voastră faceți războiul, ci sunteți țarați în el, atrași fiind de conflictul dintre două puteri. Armata D-Voastră va lupta însă în Bulgaria". "Și rezultatul războiului?" a întrebat dl Ciocăzan, iar răspunsul a fost: "La încheierea păcii România câștigă o mare teritoriu, nu însă așa de mare după cum aspi-rați!" Intocmai deci cum s'a întâmplat!

Hymen. Domnișoara Octavia Perian din Criștor și domnul Pompiliu Acelenescu din Galeș își vor celebra cununia religioasă Duminecă în 3 August n. la orele 5 d. z. în biserica gr.-ort. română din Criștor. Din acest prilej dl Pompiliu Acelenescu a donat fondului gimnaziului din Brad suma de 10 coroane.

Un atlet. Din Beclean se anunță următoarele: Muncitorul Andrei Ursu își petrecea la cărciuma satului, și după ce a înghițit câteva paharele de rachiu, a scos afară pe toți oamenii aflați în cărciumă. Jandarmii, frește, s'au grăbit la fața locului, să aresteze pe Ursu; cu ajutorul altor cinci viteji au și izbutit să transporteze pe muncitor la arestul comunal. Acolo l-au îneciat. După puțin timp s'a observat, că perețele casei unde Ursu era deținut, începe a se clătina, ear din zid se răstoarnă pietri și cărămizi. Voinicul arestat izbea cu pumnul în perete; dar, înainte de a-l doboră cu totul, au sosit earăși jandarmii și i-au legat în fiare mâinile și picioarele, așa ca să nu se mai poată mișca. Dumineata, când au sosit oamenii l-gii, ca să escorteze pe Ursu la arestul judecătoresc, acesta se scuturase, n'au mai găsit în celulă decât bucățile rupte ale lanțurilor. Andrei Ursu le sfărmasese, a mai doborât câteva cărămizi din zid și a scăpat. Până astăzi n'a putut fi prins.

Holera. Un comunicat al ministrului de interne spune, că la una din îmbolnăvirile suspecte din Temesziget s'a constatat holera asiatică. În considerare că acest caz s'a ivit într-o comună dealungul Dunării, s'au introdus toate măsurile necesare pentru a împede răspândirea bolii din porturile aflătoare pe țărmurile Dunării ungare.

Jubileul reformatiunii. Biserica evanghelică din Ungaria va serba în 1917 cu mari festivități jubileul de patru sute de ani ai existenței sale. Din acest prilej se va construi în capitală o statuie în memoria lui Luther și se va înființa un azil pentru copii găsiți și pentru orfani.

Epidemia din Balcani. A izbucnit holera, conform rapoartelor oficiale, și în Salonic. În Serbia s'au constatat până astăzi 400 de cazuri, au murit 161 persoane, partea cea mai mare soldați. În capitala sârbească s'au bolnăvit 118, au murit 48, — după date oficiale. — Jertfele epidemiei cresc zilnic în statele balcanice; armatele sunt decimate, sate și orașe se despopulează. Se crede, că boala au adus o bulgarie din luptele dela Ceatargea. Prinșii bulgari, duși la Niș, la Belgrad și în alte locuri, au răspândit preutindeni microbii holerei. Un batalion de 800 de oameni din regimentul al 6 lea sârbeșc, cum scrie corespondentul unui ziar francez, a pierdut în 3 zile șase sute de soldați, morți de holeră. Statul major a dat poruncă, în care oprește militarilor să-și întindă mâna și să se atingă.

Avuția Franței. Ziarul parisian *Journal Officiel* arată, că la băncile franceze se afla peste 13 mii de depuneri, la care din 1873 și până acum nu s'au anunțat nici depuneri nici următorii lor. Suma acestor depuneri este de 180 milioane de franci, care vor trece în proprietatea erariului.

În sbor peste Atlantic. Ziarul *Daily Mail* a pus un premiu de 200 000 mărci pentru trecerea în sbor a oceanului Atlantic. Mulți aviatori, în deosebi francezi și englezi, se ocupă cu ideea de a călătoria pe aer. Aero-clubul regal englez cere ca anunțările să se facă cu 14 zile înainte de încercarea sborului, trimițându-se o taxă de 200 de mărci. La fiecare încercare se admite un singur aparat. Întreruperea călătoriei se permite numai pe apă. Trecerea peste ocean (din America în Europa, sau întors: din Europa în America) are să se facă în cel mult trei zile, adică 72 de ore.

Cucuruz american. La Fiume a sosit Duminecă un vapor erglez dela Buenos Aires cu 5 mii de tone cucuruz din Laplata. Partea cea mare a transportului este destinată pentru Dalmatia, Istria și Croația. Un nou transport va sosi în curând cu destinație pentru Ungaria, deoarece în urma recoltei slabe din anul trecut, și din cauza opririi exportului din România, e mare trebuința de cucuruz în Ungaria.

Înrăurirea razelor X. Fiziologul M. Fraenkel a făcut nu de mult experimente cu razele X asupra animalelor vii. A aflat, că razele numite au influență chiar și asupra generațiilor următoare. Un purcel de 4 zile, expus razelor timp de o jumătate de oră, a rămas în dezvoltare cu totul îndărât de ceilalți purceli în aceeași vârstă. Prășila, după o jumătate de an, a acestui purcel a ieșit degenerată; pe urmă a încetat cu desăvârșire.

Indreptare. În concursul pentru cele patru posturi de învățători din tractul Alba-Iulia, publicat în numerii 74 și 75 pe pagina a patra, s'a cules și tipărit din greșală "școale comunale" în loc de școale "confesionale".

Reuniunea sodalilor români din Sibiu. aranjază o excursiune de vară Duminecă, 3 August n. a. c. — în Dumbrava Sibiului. Plecarea în corpore și cu muzica din Brațel în frunte se va face la orele 7 1/2 dim. dela localul Reuniunii. Prețul participării: Pentru domni 1 cor., pentru dame 50 bani, în care se cuprinde și taxa pentru dans. La caz de timp nefavorabil excursiunea se amână pe Dumineca viitoare.

Icoane furate. Din biserica Santo Massimo în Padua s'au furat trei icoane, lucrate de Tiepolo, în valoare de câteva sute de mii de lire. Se presupune, că furtul s'a comis cu ajutorul crăzniciului bisericii.

Comunicație restabilită. Direcția căilor ferate anunță, că pe linia Ludoș-Bistrița circulează toate trenurile personal, reparându-se stricăciunile cauzate de potop.

Oraș de invidiat. Se scrie din Reghin, că în piața acestui oraș au început de câteva zile să scadă considerabil prețurile cărnii. În săptămâna trecută se plătea chilogramul de carne de vită și de vițel cu 1 coroană și 76 bani, astăzi se plătește cu 1 cor. și 4 bani.

Mare premiu pentru o operă morală. Clubul Muzical din Newyork a publicat un interesant concurs. El vorba să se premieze cu zece mii dolari o operă, care, cu abateri dela direcția "modernă", să fie exclusiv morală. Premiul de moralitate privește, se înțelege, libretul operei.

Petrecere în Rod. Tinerimea din Rod va aranja o petrecere de vară Duminecă, în 3 August st. n. La caz de timp nefavorabil petrecerea se amână pe Dumineca viitoare.

Ajutorul Crucii roșii. Guvernul sârbeșc a cerut dela Crucea roșie austriacă, să-și întregască expediția de ajutor prin trimiteri unii laborator bacteriologic, în urma ivirii epidemiei de holeră în Serbia. Noua expediție igienică austriacă a și plecat din Viena Sămbătă la Belgrad, sub conducerea unui medic de regiment, a unui medic de ajutor și a unui laborant. Crucea roșie sârbească a mulțumit celei austriace pentru sprijinul dat în îngrijirea soldaților răniți și bolnavi ai armatei sârbești.

Intrunirea stuparilor în Berlin. Stuparii din Germania și din Austria s'au întrunit în congres la Berlin și au organizat, cu această ocazie, o expoziție instructivă. Ca invitați au luat parte la congres și stupari din Ungaria. O greutate comună a tuturor celor ce se ocupă cu albinăritul, este lupta ce trebuie să poarte cu masa considerabilă a falsificărilor și cu indiferența publicului consumator. Mierea artificială a luat în timpul mai nou un avânt atât de formidabil, încât Germania bună oară are astăzi o fabrică înfloritoare, care singură produce mai multă "miere", de câtă miere produce toți stuparii împreună. Mierea bună, curată, este un aliment dintre cele mai prețioase. Tocmai de aceea publicul ar trebui să i poarte mai mult interes.

Războiul din Balcani, reprezentat în Bioscopul Apollo înainte cu câteva săptămâni, aici în Sibiu, se va reprezenta din nou în săptămâna viitoare: Luni, Marți, Mercuri și Joi (în 4, 5, 6 și 7 August a. c.). Ceice au avut ocaziunea să vadă acest film renumit au fost încantați de frumetea lui. În momentele în care ne aflăm cu atât mai mult va plăcea ochiului scenele frumoase, când ne gândim că vederile de pe pânză întâmplă acum 36 ani au ajuns să se întâmple de nou în realitate. Filmul se împarte în 5 acte și 17 scene principale. Reprezentațiile se încep la 6 1/2 și 8 1/2 seara. Îndemnăm deci publicul român să nu întârsească a vedea aceste reprezentații în decursul cărora muzica militară ecsecută hore și marșuri românești.

Cărți și reviste.

Mica bibliă cu icoane, întocmită astfel, ca să poată fi la îndemâna tuturor creștinilor, de P. S. Sa, Nicodim, Episcopul Hușilor, Arhimandritul Iuliu Scriban, și alții, toți membri ai "Asociațiunii biblice" din București. Tiparul tipografiei "Gutenberg" a succesorilor lui Iosif Göbl, București, Prețul 2 lei exemplarul broșat și 3 lei exemplarul legat în pânză. Să poată comanda și dela librăria arhidiecezană din Sibiu.

Istoria naturală pentru școalele populare, scrisă după cel mai nou plan de învățământ și împodobită cu ilustrațiuni, de Gheorghe Chelariu, profesor Brașov, editura librăriei I. I. Ciureu. Prețul 75 fileri exemplarul. Manual aprobat de înaltul ministeriu.

Anuarul institutelor de învățământ gr.-cat. din Blaj: gimnaziul superior, institutul pedagogic, școala civilă și elementară de fete, școala de aplicație, școala învățăcelilor de meserii și negustorii. Anul școlar 1912-13. — Cuprinde: Apa ca factor geologic, conferință de Dr. Al. Borza. — Corpul profesoral dela gimnaziu e compus din 1 director și 16 profesori ordinari, 4 extraordinari și 3 cateheți. Școlari examinați la finea anului au fost în gimnaziu 542, între cari 90 gr.-or., aratăți la datele statistice (pag. 98) după un singur romano-catolic. La institutul pedagogic au funcționat: 1 director și 14 profesori. Între 82 elevi pedagogi 4 sunt gr.-or. — La școala de fete: 1 director și 11 profesori și profesoare; eleve 140, între care 30 gr.-orientale.

Reuniunea femeilor rom. din Brașov.

Anunț școlar.

Internatul de fete din Brașov cu Școală de meșteșug și industrie casnică.

Reuniunea femeilor române din Brașov aduce la cunoștința onoratului public condițiile de admitere în internatul său, pe care îl susține și subvenționează cu o sumă însemnată spre a putea primi eleve cu taxe cât se poate de reduse.

Învățământul practic cuprinde: pregătirea bucatelor, întreținerea locuinței, spălatul și călcatul, legumăritul, croitul de rochi și de rufărie, cârpițel sistematic, cusutul cu mașina, diferitele lucruri de mână până la cele mai variate broderii, esecutarea jachetelor împletite, țesutul la război dela cele mai simple până la țesături de Smyrna, covoare și costume naționale.

Învățământul teoretic se completează cu învățământul teoretic, tratând despre teoria bucătăriei cu tot ce cade în sfera unei bune economice de casă, teoria croitoriei, contabilitate și chemie culinară, igienă, în deosebi religioasă, limbă și literatură română, limbă maghiară și germană, cântări, desene, educație familială.

Localul Internatului este proprietatea Reuniunii și este situat în cea mai frumoasă parte a orașului și se compune din două corpuri de casă, împreună cu curte și grădină mare, un pavilion liber încăpător, care se poate folosi ca atelier de lucru de mână în zilele frumoase.

Primirea elevelor în internat se face cu 1 Septembrie st. v. (14 Sept. st. n.). Deoarece numărul locurilor este limitat, părinții doritori de a aduce fetele lor, sunt rugați a anunța cât mai din vreme înscrierea.

Taxa anuală este pentru întreținerea și instrucțiunea completă de 450 coroane, inclusive îngrijire medicală și băi, adică câte 45 cor. lunar. Taxele se plătesc anticipativ lunar, cu obligământul de a achita toate 10 lunile ale anului școlar.

Elevele solvente vor trebui să aibă vârsta de 12 ani, să prezinte certificat de școală, de bot și de revaccinare.

Fiecare elevă va aduce cu sine: rufărie de corp 4—6 cămăși, pantaloni, camisoane sau cămăși de noapte, ciorapi, 12 batiste și 3 șorturi albe simple pentru bucatărie. Așternut de pat: (saltea, 1 sau două perini, o plapomă, toate cu câte două rânduri de rufărie, adică: 2 cearceafuri, lepedeie, de așternut și două pentru plapomă cu găuri de încheiat, câte 2 fete de perină). Ștergare și servetele câte 4 bucăți. Un cuțit, o furculiță, o lingură mare și o lingură mică. Perie de haine, perie de cap, perie de dinți, perie de ghetă, pieptenar rar și des, un pahar sau ceașcă pentru spălatul dinților. Toate adunate într-o cutie.

Îmbrăcăminte: Un palton de iarnă, o cărpă sau un șal pentru eșit în curte. Hainele obicinuie acasă, 2 jupoane sau fuste de pichet pentru iarnă.

Pentru uniformitate s'au reglementat costume uniforme, precum și șorturi uniforme, pe care elevele trebuie să și le lucreze în școală.

Uniforma costă 24 cor. fusta și jacheta. Cămășuța albă cu motive naționale 3 cor., 3 șorturi câte 3 cor., palărie de iarnă și de vară câte 5 cor.

Localul și direcția Internatului se află: Brașov, Șirul Spitalului Nr. 10.

Informațiuni se pot lua fie la Direcțiune, fie la prezidenta Reuniunii, St. Fântânii 31.

Maria B. Bainulescu,
presidentă.

Ioan Lengeru,
secretar.

Nr. 217/1913.

(187) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. a III a Grid, din protopresbiteratul Hațegului, se publică pe baza rezoluției consistoriale din 14 Maiu a. c. Nr. 5982 Bis./1913 din oficiu nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cereri concursuale instruite conform normelor în vigoare să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, iar concurenții cu știrea subscrișului să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserica din comună, spre a-și arăta dexteritatea în cântări, cuvântare sau celebrare și a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 7/20 Iulie 1913.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 425/1913.

(186) 1-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de cl. III-a Chargeș și filia Popești se publică nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor dela stat.

Concurenții vor avea a-și înainta rugărea însoțită de documentele recerute subscrișului oficiu protopresbiterat al Devei în termenul prefrit, având a se prezenta poporului în biserică, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a cânta, predica eventual liturghisi.

Deva, la 5 Iulie 1913.

Oficiul protopr. gr.-or. al Devei.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului al 8-lea de învățător la școala confesională gr. rom. din Poiana (Polyán), protopresbiteratul Mercurei se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 100 cor. salar fundamental solvibil din fondul bisericeii.
2. Relut de cvartir și grădină în senzul legii nouă din anul 1913.
3. Restul salariului de 1100 cor. ajutor dela stat votat deja sub Nr. 31980/1913 Ministerial.

Concursele instruite conform normelor d'n vigoare sunt a se înainta în termenul prescrișului oficiu protopresbiterat al Mercurei.

Concurenții înainte de alegere, au a se prezenta la biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare pentru de a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și pentru a face cunoștință cu poporul.

Dela candidatul ales să pretinde ca în Duminică și sârbători să cerceteze biserica, resp. să conducă pe elevii săi în biserică spre a cânta răspunsurile liturgice.

Poiana, din ședința comitetului par. ținută la 14/27 Iulie 1913.

Ilie Georgescu
președinte.

Ioan Tanase
notarul com.

Nr. 703/1913.

(188) 1-3

Cu consenzul meu:

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 410/1913.

(189) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II (a doua) Bozeș, în protopresbiteratul Geoagiului, după-ce alesul paroh Nicolae Fara a fost ales în comuna-i natală, se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea de-a stat a dotației preoțești.

Cereri instruite conform Regulamentului sunt a se înainta subscrișului în termenul deschis, iar refectanții sunt poțitiți a se prezenta în comună cu știrea protopopului spre a se face cunoscuți poporului.

Geoagiu, 15/28 Iulie 1913.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Vindere de moșie.

Vreau să-mi vând moșia mea din comitatul Bihorului lângă Oradea-mare în prețu neînsemnat de 295 cor. jugărul unguresc. Moșia constă din 1000 jugăre dintre cari 400 jugăre arat, restul pădure și pășune. Locul de arat zace la șes, celalalt colină și pădure foarte acomodat pentru pășune. Castelul și edificiile aparținătoare în stare bogată. Numai refectanți serioși să se adreseze la **Dr. Vasile Bözermény, Oradea-mare, Szécheny-tér Nr. 1.**

(191) 1-2

Pădure și pășunat de vânzare.

În comitatul Bihorului în partea românească sunt de vânzare 1400 jugăre de pădure de fag și pășune între cari și cam 200 jugăre loc de arat, prețu jugărului 210 cor. Amortizațiune favorabilă, precum și condiții ușoare de plată. Ținut muntos, dar încunșurat de ape. Întrebări la **Dr. Vasile Bözermény, Oradea-mare, Szécheny-tér Nr. 1.**

(192) 1-2

Apa minerală naturală**„HEBE”
din Sângeorgiu-român.**

Această apă minerală alcalină muriatică bogat în acid carbonic natural se întrebuițează cu strălucite succese de vindecare:

- a) la boale acute și cronice de stomac și intestine;
- b) la dispepsie nervoasă;
- c) la boalele cronice de ficat, fiere, splină și rărunchi;
- d) la rachitism, osteomielită, osteoporoză;
- e) la catarh de beșică și rărunchi;
- f) la haemorhoide;
- g) la boalele catarhale de laringe și plămâni;

Ca apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egală cantitate nu colorează vinul. E un bun mijloc profilactic contra epidemiilor.

Această apă minerală are aceeași eficacitate ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Bilin, din Málnás, Bükşád.

Prețu apei per litru 24 fileri, — sticlele goale se scotocesc cu 16 fileri și tot așa să reprimesc.

Depositar general pentru Sibiu și jur la băcănia

(142) 8—

N. ONIȚIU, Sibiu.**De vânzare.**

La administrația acestei foi sunt depuse spre vânzare trei colecții ale „Luceafărului”, nelegate, de pe anii 1910, 1911 și 1912, ediție simplă, cu prețu de 30 coroane. La cerere să vinde și de pe câte un an, numai cu 12 coroane.

Atelierul tehnic de dantist al lui

E. Dieker

este de nou deschis.

(190) 1-3

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(133) 7-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal

Prețouranturi ilustrate gratis.

Vasilie Ban,

mare magazin de ghetete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25 = K 3-4
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26-28 = „ 4-5
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29-34 = „ 5-7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35-39 = „ 7-9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ 4-14
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ 8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks „ 7-9
Ghete cu țig ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box „ 9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „ 10-
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ 14-
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ 12-
Ghete americane „ „ „ „ „ 13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi „ 16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile „ 20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
În zile de sârbătoare și Duminicile am înainte de amezai până la 10 oare deschis. (89) 23—

REVERENZII!

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală” I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 12—

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.